

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 1

דרישות המפמ"ר במשנה: שפת המשנה - מונחי יסוד, מילים וביטויים נפוצים, כגון: זה הכלל, יצא / לא יצא; זיהוי פסוקים המובאים במשנה; חלקי המשנה - כותרת, אומר, דין, טעם, מקרה (כאמד"ט).

כדי לענות על השאלות כראוי יש צורך ללמוד את המשניות עם פירוש הקהתי / ברטנורא

נושאי הפרק: איסורי חמץ, בדיקת חמץ, השוכח לבדוק, סוף זמן אכילה / ביעור חמץ

שאלות מבוא למסכת פסחים

1. ששת סדרי משנה הם: ז _____ מ _____ נ _____
- ב _____ ק _____ ט _____
2. באיזה סדר נמצאת מסכת פסחים?
3. מסכת פסחים נמצאת בין מסכת: _____ למסכת _____
4. בפתיחה למסכת מופיעים הנושאים העיקריים בהם עוסקת מסכתנו והם: _____
- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
5. שמות פרק יב' (כז) ואמרתם זבח פסח הוא לידוד אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו. מה מקור השם: "פסחים"? _____
- מה למעשה עשה הקב"ה במצרים? _____

משנה א' - זמן בדיקת חמץ ומקום הבדיקה

(א) **אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר!**

כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה!

ולמה אמרו שתי שורות במרתף? מקום שמכניסין בו חמץ!

בית שמאי אומרים: שתי שורות על פני כל המרתף.

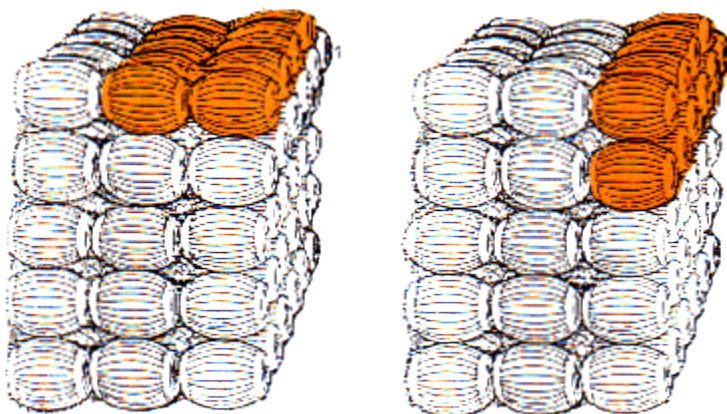
ובית הלל אומרים: שתי שורות החיצונות שהן העליונות:

השיטות המובאות בגמ' לגבי המחלוקת בין בית שמאי לבית הלל

<p>א. שיטת בית שמאי לפי פירוש ר' יוחנן שתי שורות (=סדרות) על פני כל המרתף</p>	<p>ב. שיטת בית שמאי לפי פירוש רב יהודה שתי שורות החיצונות שהן העליונות</p>

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 2 ~

<p>ד. שיטת בית הלל לפי פירוש שמואל שתי השורות העליונות הקרובות לתקרה וסמוכות לפתח - זו אחר זו</p>	<p>ג. שיטת בית הלל לפי פירוש רב שתי השורות העליונות היורדות מהתקרה וקרובת לפתח</p>
---	--

שאלות משנה א'

6. באילו נושאים עוסקת משנתינו?

7. שתי הלכות (דינים) מופיעות במשנה והם:

א.

ב.

ג. כתוב את המילה בה מתחילה ההלכה הראשונה?

ד. כתוב את המילה בהמתחילה ההלכה השנייה?

8. **"אור לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי"**. הסבר את דברי המשנה!

9. האם זה הזמן העיקרי לבדיקת החמץ לפי כל הדעות?

10. **"אור לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי, בּוֹדְקִין אֶת הַחֶמֶץ לְאֹר הַנֵּר!"**.

*מפני מה בודקים את החמץ בלילה ולא בבוקר לפני זמן הביעור?

המילה: "אור". מופיעה פעמיים והיא בעלת שתי משמעויות שונות, שתי המשמעויות הן: **"אור**

לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי": פירושו: **"לאור הַנֵּר"**. פירושו:

11. איזה כלל יסודי נלמד מהמשנה לגבי מקום הבדיקה?

12. כתוב את המילה בה מתחילה שאלה במשנה?

13. הסבר את שאלת המשנה: **"וְלָמָּה אֶמְרוּ שְׁתֵּי שׁוּרֹת בְּפִתְחָהּ?"**

14. כתוב את המילה בה מתחיל הטעם לשאלה?

15. כיצד עונה הטעם על השאלה?

16. מה סוברים בית שמאי לגבי בדיקה במרתף?

17. **"מְקוֹם שֶׁמִּכְנִיֶּסִין בּוֹ חֶמֶץ"**. איזה מקום הוא זה?

18. מי שלא בדק אור לארבעה עשר את החמץ, האם עליו לבדוק למחרת ביום? כן / לא.

19. הבודק לאור יום את החמץ, בודק לאור הנר? כן / לא.

20. איזה מקום פטור מבדיקת חמץ? מדוע?

21. * האם יש דין שונה למרתף? איזה מרתף צריך בדיקה? איזה מרתף פטור

מבדיקה?

משנה ב' - חשש אחר בדיקת החמץ

(ב) **אין חוששיו שפא גררה חלדה מבית לבית וממקום למקום,**
דאם כן, מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף:

שאלות משנה ב'

1. מה נושא המשנה?
2. באיזו מילה מתחיל הדין במשנתנו?
3. מהי ההלכה (הדין) הנלמדת ממשנתנו?
4. באיזו מילה מתחיל הטעם לדין במשנתנו?
5. ממה היה מקום לחשוש לאחר בדיקת החמץ?
6. מפני מה: **אין חוששין?**
7. "**אין לדבר סוף**". הסבר דבריך ע"פ האמור במשנה:

משנה ג' - זמנים נוספים לבדיקת חמץ (שכח / הזיד ולא בדק בליל יד')

מושגים:

- א. שעת הבעור - הזמן בו מכלים את החמץ מהעולם. לא חייב להיות בשריפה, ישנן אפשרויות נוספות.
- ב. מועד - חול המועד.
- ג. משיר - משאיר, חמץ שהשאירו לצורך אכילתו ביום המחרת.
- ד. צנעא - מקום מוסתר, שאינו גלוי.

(ג) רבי יהודה אומר: **בודקין** אור ארבעה עשר ובארבעה עשר ושחרית ובשעת הבעור.

וחכמים אומרים: לא בדק אור ארבעה עשר - יבדוק בארבעה עשר.

לא בדק בארבעה עשר - יבדוק בתוך המועד.

לא בדק בתוך המועד - יבדוק לאחר המועד.

ומה שמשיר, נניחנו בצנעא - כדי שלא יתא צריך בדיקה אחריו:

שאלות משנה ג'

1. מה נושא המשנה?
2. כתוב את המילה בה מתחיל הדין אותו אומר רבי יהודה?
3. העתק את הזמנים לבדיקה לשיטת רבי יהודה: א. _____ ב. _____ ג. _____
4. סמן בצבע במשנה את אפשרויות הבדיקה לפי רבי יהודה!
5. לשיטת רבי יהודה בדיקת חמץ אחרי שעת הבעור? מותר / אסור לבדוק. מדוע?

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 4 ~

6. העתק את הזמנים לבדיקה לשיטת רבי יהודה: א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____
7. סמן בצבע במשנה את אפשרויות הבדיקה לפי חכמים!
8. לשיטת חכמים מותר / אסור לבדוק חמץ בתוך הפסח. הסיבה: _____
9. מדוע יש צורך לבדוק אחר המועד? _____
10. במחלוקת בין רבי יהודה וחכמים, כמי נפסק להלכה? _____
11. **"וַיִּמָּה שְׁמַשִּׁיר, יִנְיָחֲנוּ בְּצַנְעָא - כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה צְרִיךְ בְּדִיקָה אֲתָרֵיו"**. כתוב את המילה מתחיל **הדין**? _____
12. הסבר את המשפט הבא: **"וַיִּמָּה שְׁמַשִּׁיר, יִנְיָחֲנוּ בְּצַנְעָא!"** _____
13. השלם טבלת סיכום זמני בדיקת חמץ לפי רבי יהודה ולפי חכמים:

החולקים	זמן בדיקה ראשון - עיקרי	זמן בדיקה שני	זמן בדיקה שלישי	זמן בדיקה רביעי
רבי יהודה				-----
חכמים				

משנה ד' - זמן אכילת חמץ בערב פסח וזמן שריפתו

(ד) **רבי מאיר אומר: אוכלין כל חמץ ושורפין בתחלת שש.**
ורבי יהודה אומר: אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמץ, ושורפין בתחלת שש:

שאלות משנה ד'

1. מהם נושאי המשנה? א. _____ ב. _____
2. כמה תנאים מוזכרים במשנה? _____
3. כתוב את המילה בה מתחיל **הדין** אותו אומר רבי מאיר: _____
4. כתוב את המילה בה מתחיל **הדין** אותו אומר רבי יהודה: _____
5. כשאומרים במשנה שעה מסוימת לאיזה סוג שעה מתכוונים? _____
6. *כיצד מחשבים שעה זמנית? _____
7. **"תולין כל חמץ"**. באר את דברי רבי יהודה: _____
8. השלם טבלת דעות רבי מאיר ורבי יהודה לגבי זמני אכילת / שריפת / תליית חמץ!

סוף זמן			לשיטת רבי מאיר
תליה	שריפה	אכילה	
=====			לשיטת רבי יהודה